

Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl/contact**Datum**

27 januari 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-885730396.

DOS-2025-0005921

Bijlagen

1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Startnotitie voor het opstellen van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 3.0 Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Hierbij informeren Gedeputeerde Staten u over de startnotitie van het Integraal programmeren van het energiesysteem Zuid-Holland 2026-2027 met als eindresultaat de derde versie van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK 3.0). Integraal programmeren is een proces waarin overheden en netbeheerders samenwerken aan het ontwerpen, plannen en keuzes inzichtelijk maken over het toekomstig energiesysteem. Dit gebeurt in samenhang met ruimtelijke planvorming voor energievraag of – aanbod, zoals energie opwek, wonen, economie en mobiliteit. Dit proces wordt elke 2 jaar doorlopen. In 2026-2027 doorlopen we dit proces voor de derde keer. Elke keer worden onze inzichten beter, omdat we meer weten en leren van eerdere ervaringen. Elke keer worden onze inzichten beter, omdat we meer weten en leren van eerdere ervaringen.

Het proces is twee keer eerder doorlopen. De eerste keer heeft dit geresulteerd in het [pMIEK 1.0](#) (juni 2023). De tweede keer in het [Toekomstbeeld Energiesysteem Zuid-Holland 2050](#) (oktober 2024) en het [pMIEK 2.0](#) (maart 2025). Het toekomstbeeld bevat onder andere spelregels (leidende principes) en keuzes die gemaakt moeten worden voor de ontwikkeling van het toekomstige energiesysteem. Het pMIEK bevat lijsten van energie-infrastructuur projecten, onderzoeken en acties die, in lijn met het toekomstbeeld, van bovengemiddeld maatschappelijk belang zijn om in de toekomst duurzaam wonen, werken en reizen in de provincie mogelijk te maken. Het belang van deze projecten krijgt in de investeringsplannen van de netbeheerders extra aandacht. Daarnaast worden deze projecten gevolgd in de Energieraad Zuid-Holland en kunnen extra ondersteuning krijgen wanneer deze dreigen te vertragen.

Het energiesysteem is aan het veranderen en gaat de komende 25 jaar nog meer veranderen. Dat komt onder andere doordat we overstappen van fossiele naar schone energiebronnen zoals elektriciteit uit zon, wind en warmte. De aanleg van energie-infrastructuur loopt achter op de energievraag op piekmomenten, waardoor in grote delen van Zuid-Holland sprake is van netcongestie op het elektriciteitsnet. Dit remt de ontwikkeling van wonen, werken en reizen in de provincie.

Naast het oplossen van de huidige congestie, is het belangrijk om aanhoudende netcongestie in de toekomst te voorkomen. Een adequaat werkende energie-infrastructuur die kan inspelen op toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen is van belang voor een schone en concurrerende provincie die woonruimte en werkgelegenheid kan bieden. Door ver vooruit te kijken en te verkennen

hoe het toekomstig energiesysteem zich ontwikkelt, is meer tijd om randvoorwaarden voor de aanleg van de energie-infrastructuur te onderzoeken en in te richten, zoals het reserveren van ruimte. Maar ook om energievraag of -aanbod te sturen op plekken waar bijvoorbeeld de aanleg van energie-infrastructuur niet mogelijk is of onrendabel blijkt.

Bij de eerste en tweede keer integraal programmeren is veel informatie en kennis verzameld en zijn waardevolle inzichten opgedaan over de ontwikkeling van het toekomstig energiesysteem, de samenhang met ruimtelijke planvorming en keuzes die voorliggen. Met het Toekomstbeeld Energiesysteem Zuid-Holland 2050 en het pMIEK 2.0 is een stevige inhoudelijke basis gelegd waarop voortgebouwd wordt.

Het doel voor het integraal programmeren 2026-2027 is om met de eerder opgedane inzichten richting te geven aan de ruimtelijk-energetische ontwikkeling van de provincie. Het energiesysteem wordt een belangrijk element om rekening mee te houden bij de ruimtelijke planvorming. De focus ligt op het programmeren van het energiesysteem in samenhang met de ruimtelijke planvorming met energievraag of – aanbod in de periode 2035-2050 en minder op het prioriteren van energie-infrastructuur projecten op de korte termijn (tot 2035). Dit gebeurt door de keuzes uit het toekomstbeeld verder uit te werken en te onderzoeken welke keuze waar in de provincie van toepassing is. In een aantal nader te bepalen gebieden worden de gevolgen van de verschillende keuzes onderzocht. Dit gebeurt integraal met input van andere relevante beleidsopgaven, zoals wonen, economie en water en bodem sturend. Deze gebiedsuitwerkingen leveren:

1. inzichten over kansen en belemmeringen vanuit het toekomstig energiesysteem. Deze kansen en belemmeringen vormen input voor andere beleidsopgaven, zoals de integrale gebiedsuitwerking van het ruimtelijke voorstel. Bijvoorbeeld de ruimtevraag van nieuw aan te leggen infrastructuur of locaties waar ruimte is binnen het energiesysteem.
2. inzichten welke toekomstige mogelijkheden, belemmeringen en kansen vanuit ruimtelijke planvorming meegenomen moeten worden bij keuzes voor investeringen in het toekomstige energiesysteem. Bijvoorbeeld geen infrastructuur aanleggen op plekken waar dit vanuit het bodem- en watersysteem niet wenselijk is.

Uw Staten worden in het eerste kwartaal van 2027 geïnformeerd over het pMIEK 3.0.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

plv. voorzitter,

drs. C.E.M. Weber

M.E. van Leeuwen

Bijlagen

Startnotitie voor het opstellen pMIEK 3.0 Zuid-Holland